

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Кафедра англійської філології**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

Іван МИРОНЮК

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Іноземна мова для комунікації у
науково-педагогічному середовищі» / «Foreign Language for Communication
in Academic and Educational Sphere»**

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	F Інформаційні технології
Спеціальність	F2 Інженерія програмного забезпечення
Освітня програма	Інженерія програмного забезпечення
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	англійська

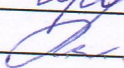
Ужгород – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі» / «Foreign Language for Communication in Academic and Educational Sphere» для здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні: доктор філософії/Doctor Philosophy (Ph.D).

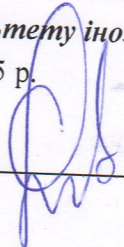
Розробники:

Голик С.В., к.ф.н., доц., завідувач кафедри англійської філології
Шовак О.І., к.ф.н., доц. кафедри англійської філології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні *кафедри англійської філології*
протокол № 10 від «28» червня 2025 р.

Завідувач кафедри доц. Голик С. В.

Схвалено науково-методичною комісією *факультету іноземної філології*
протокол № 9 від «30» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії доц. Синьо В.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 180	I-й	I-й
Кількість модулів – 4	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання:	2	2
аудиторних – 4.8	Лекції:	
	-	-
	Практичні (семінарські)	
самостійної роботи студента – 10.5	72	22
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: лексико-граматичний тест на множинний вибір, письмовий переклад на українську мову за допомогою двомовного словника оригінального тексту за фахом, співбесіда англійською мовою за фахом і тематикою наукового дослідження, письмова анотація англійською мовою україномовного тексту загальнонаукового характеру.	Самостійна робота:	
	108	158

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі» / «Foreign Language for Communication in Academic and Educational Sphere» є забезпечити розвиток мовленнєвих умінь аспірантів для ефективного використання англійської мови у професійних та академічних цілях.

Основними завданнями вивчення дисципліни є розвиток знань здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» стосовно особливостей використання англійської мови у професійному та академічному дискурсах і подальше формування системи мовленнєвих умінь із залученням головних стратегій опрацювання аутентичного англомовного матеріалу в галузях академічного читання, письма, мовлення та спілкування.

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, здобувачі наукового ступеня «доктор філософії» мають досягти таких результатів навчання: розуміти аутентичні англомовні тексти академічного та професійного змісту; презентувати детальну професійну інформацію, вживаючи відповідну термінологію; залучатися до дискусій, висловлювати свою думку стосовно змісту та форми матеріалу, що обговорюється; продукувати тексти академічного та професійного спрямування, презентувати результати власного дослідження іноземною мовою, що вивчається.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є граматики, лексика англійської мови наукового стилю та академічне письмо.

Програма навчальної дисципліни складається з 4 змістових тем.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприятиме формуванню у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері екології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

1. загальні компетентності:

ЗК04. Здатність презентувати ідеї, інноваційні розробки і результати досліджень як в науковій так і в професійній спільноті.

2. фахові компетентності:

СК06. Здатність до застосування сучасних методологій, методів та інструментів інженерії програмного забезпечення в науково-педагогічній та науковій діяльності

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до Освітньо-наукової програми вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі» / «Foreign Language for Communication in Academic and Educational Sphere», повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.	РН 06.

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- іспит
- стандартизовані тести
- презентації
- виконання індивідуальних та групових завдань
- комплексні контрольні роботи

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчальних здобутків аспірантів:

Тема 1 – письмовий тестовий контроль.

Тема 1 та Тема 2 – лексико-граматичний тест, переклад, письмове опитування (перевірка анотацій до наукових статей за фахом), написання есе.

Тема 3 – усне опитування, доповіді.

Тема 4 – усне опитування, доповіді.

Робота у семестрі максимально оцінюється у 100 балів. Бали розподіляються таким чином:

Аудиторна робота у семестрі	Іспит
60 балів	40 балів
– 18 балів – відвідування занять (0.5 балів за 1 заняття) – 15 балів – поточна успішність (середній бал протягом семестру за 5-бальною шкалою, помножений на коефіцієнт 3) – 27 балів – лексико-граматичні тестові завдання на множинний вибір (1 бал за кожну вірну відповідь з 27)	– 10 балів – лексико-граматичний тест на множинний вибір (20 питань). За кожну вірну відповідь нараховується 0.5 балів. – 10 балів – письмовий переклад рідною мовою оригінального тексту за фахом. Оцінюється за 5-бальною шкалою з коефіцієнтом 2; – 10 балів – співбесіда англійською мовою за тематикою наукового дослідження і фаху. Оцінюється за 5-бальною шкалою з коефіцієнтом 2. – 10 балів – письмова анотація англійською мовою україномовного тексту загальнонаукового характеру. Оцінюється за 5-бальною шкалою з коефіцієнтом 2.

СТРУКТУРА, ЗМІСТ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІСПИТ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ:

I. Письмова частина іспиту:

- 1) лексико-граматичний тест на множинний вибір. Час виконання – 30 хвилин;
- 2) письмовий переклад на українську мову за допомогою двомовного словника оригінального тексту за фахом. Обсяг тексту – 2000 друкованих знаків. Час виконання – 60 хвилин.
- 3) письмова анотація англійською мовою україномовного тексту загальнонаукового характеру. Обсяг тексту для анотування – 2000-2500 друкованих знаків. Обсяг анотації – 500 знаків. Час виконання – 40 хвилин.

II. Усна частина іспиту:

- 1) співбесіда англійською мовою за фахом і тематикою наукового дослідження;

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ З «ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ КОМУНІКАЦІЇ У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ»

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ, ЗА ЯКИМИ ОЦІНЮЄТЬСЯ УСНА ВІДПОВІДЬ	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
Здобувач надає повну, зрозумілу, зв'язну відповідь, яка є структурованою (містить вступ, детальну інформацію та заключну частину). Вимова є правильною. Здобувач коректно використовує лексичні та граматичні одиниці.	90 – 100	A
Здобувач надає повну, зрозумілу, зв'язну доповідь, яка є структурованою (містить вступ, детальну інформацію та заключну частину). Вимова є правильною, але допускається наявність кількох (до 5) незначних помилок у вимові, якщо вони не перешкоджають розумінню відповіді. Здобувач коректно використовує лексичні та граматичні одиниці, але допускається наявність кількох (до 3) незначних помилок кожного типу, якщо, вони не перешкоджають розумінню відповіді.	82-89	B
	74-81	C
Здобувач надає інформацію, стосовно свого наукового дослідження, але не у повному обсязі або порушуючи принцип зв'язності. Відповідь не є чітко структурованою. У вимові здобувач робить значну кількість (більше 5) помилок, у тому числі серйозних, тобто таких, які заважають розумінню відповіді. Здобувач використовує лексичні та граматичні одиниці некоректно (робить більше 3 серйозних помилок кожного типу).	64-73	D
	60-63	E
Здобувач не надає відповіді взагалі або надає лише фрагментарні не пов'язані між собою речення із великою кількістю лексичних, граматичних помилок та помилок у вимові, що перешкоджає розумінню відповіді у цілому.	35-59	FX
	0-34	F

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АНОТАЦІЇ		
Анотація за обсягом є достатньою (500 +/- 10%). Здобувач надає повну, стислу, зрозумілу, добре структуровану анотацію, вірно використовує наукову та загальнонавчальну лексику та граматичні одиниці. Допускається невелика кількість граматичних, лексичних та орфографічних помилок (до 2 кожного типу), якщо вони не перешкоджають розумінню анотації.	90 – 100	A
Анотація за обсягом не є достатньою (500 знаків – 20%). Здобувач надає стислу, зрозумілу, добре структуровану анотацію, відносно коректно використовує наукову та загальнонавчальну лексику та граматичні одиниці. При цьому допускається певна кількість граматичних, лексичних та орфографічних помилок (до 4 кожного типу), якщо вони не заважають або частково заважають розумінню анотації.	82-89	B
	74-81	C

Анотація за обсягом не є достатньою (500 знаків – 40 %). Здобувач надає інформацію не повністю, з порушенням принципу зв'язності. Анотація не є чітко структурованою. Здобувач робить велику кількість лексичних, граматичних та орфографічних помилок (5 та більше кожного типу), які частково заважають розумінню анотації.	64-73	D
	60-63	E
Анотація за обсягом є замалою (500 знаків – більше 40 %). Здобувач не надає анотації взагалі, або анотація містить не пов'язані між собою речення із великою кількістю помилок усіх типів, що перешкоджає розумінню.	35-59	FX
	0-34	F

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Граматика:

1. Дієслово. Теперішній час. (Active voice).
2. Дієслово. Минулий час. (Active voice).
3. Дієслово. Майбутній час. (Active voice).
4. Пасивний стан дієслів. Пасивні конструкції.
5. Дієприкметник теперішнього часу (форми та функції).
6. Дієприкметник минулого часу (форми та функції).
7. Дієприкметникові комплекси. Незалежний дієприкметниковий комплекс.
8. Інфінітив, його форми та функції. Об'єктний інфінітивний комплекс. Суб'єктний інфінітивний комплекс. Прийменниковий інфінітивний комплекс.
9. Герундій, його форми та функції. Герундіальні комплекси.
10. Непряма мова. Узгодження часів.
11. Модальні дієслова та їх значення.
12. Умовний спосіб (типи умовних речень).
13. Іменник та його категорії. Утворення множини іменників. Присвійний відмінок.
14. Прикметник. Ступені порівняння прикметників.
15. Прислівник. Ступені порівняння прислівників. Сполучники. Типи сполучників.
16. Числівник. Порядкові vs кількісні; дробі та складні числа, математичні вирази
17. Артиклі. Особливості вживання означеного, неозначеного та нульового артиклів
18. Прийменники. Класифікація прийменників
19. Займенники. Категорії займенників.
20. Головні та другорядні члени речення.
21. Типи питальних речень: загальні питання (Yes/No Questions), спеціальні питання (Wh-Questions), альтернативні питання (Alternative Questions), розділові питання (Tag Questions)
22. Безособові речення. Конструкція there is, there are. Емфатична конструкція it is (was) ... that (who) ... та інші емфатичні конструкції.
23. Складне речення. Складносурядне речення. Складнопідрядне речення. Типи підрядних речень.

Тема 2. Аналітичне читання та академічне письмо:

Академічні та наукові тексти загального спрямування та за фахом. Особливості англійської пунктуації в академічному письмовому дискурсі. Структурні та змістовні аспекти наукових есе, анотацій. Написання анотацій до наукових статей.

1. Ключові іменники у науковій мові. Ключові дієслова у науковій мові. Ключові прикметники у науковій мові. Ключові прислівники у науковій мові. Фразові дієслова у науковій мові. Базові кількісні вирази у науковій мові. Полісемантичні лексичні одиниці у науковій мові. Метафори та ідіоми у науковій мові. Сполучуваність іменників та прикметників у науковій мові. Прийменникові фрази у науковій мові. Прийменникові дієслова та прикметники у науковій мові. Сталі вирази у науковій мові. Представлення фактів та даних. Опис статистичних даних

2. Опис наукових джерел. Представлення різних точок зору у науковій мові. Наукова лексика для представлення методології дослідження. Порівняння та протиставлення у науковій мові. Презентація результатів дослідження. Опис процесів та процедурних етапів. Лексика та способи аналізу даних у науковій мові. Графіки та діаграми у науковій мові. Опис змінних явищ у науковій мові. Представлення об'єктивної оцінки у науковій мові. Усні та мультимодальні презентації за фахом дослідження іноземною мовою.

Тема 3. Усна практика:

Представлення теми наукового дослідження. Реферування автентичних текстів за тематикою дослідження.

Тема 4. Індивідуальне читання:

Автентичні тексти за фахом: монографії та/або наукові статті за тематикою дослідження (обсяг 600 000 друкованих знаків), укладання глосарію іноземною мовою за темою дослідження (300 термінів).

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього го	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1	50	-	30	-	-	20	50	-	8	-	-	42
Тема 2.	50	-	20	-	-	30	50	-	8	-	-	42
Тема 3.	20		12			8	20	-	4	-	-	16
Тема 4.	60		10			50	60	-	2	-	-	58
Усього годин:	180	-	72	-	-	108	180	-	22	-	-	158

5.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

ТЕМА 1	Назва теми	Кількість годин
1.1.	Дієслово. Теперішній час. (Active voice).	1
1.2.	Дієслово. Минулий час. (Active voice).	1
1.3.	Дієслово. Майбутній час. (Active voice).	1
1.4.	Пасивний стан дієслів. Пасивні конструкції.	1

1.5.	Дієприкметник теперішнього часу (форми та функції).	1
1.6.	Дієприкметник минулого часу (форми та функції).	1
1.7.	Дієприкметникові комплекси. Незалежний дієприкметниковий комплекс.	2
1.8.	Інфінітив, його форми та функції. Об'єктний інфінітивний комплекс. Суб'єктний інфінітивний комплекс. Прийменниковий інфінітивний комплекс.	1
1.9.	Герундій, його форми та функції. Герундіальні комплекси.	1
1.10.	Непряма мова. Узгодження часів.	1
1.11.	Модальні дієслова та їх значення.	2
1.12.	Умовний спосіб (типи умовних речень).	1
1.13.	Іменник та його категорії. Утворення множини іменників. Присвійний відмінок.	1
1.14.	Прикметник. Ступені порівняння прикметників.	2
1.15.	Прислівник. Ступені порівняння прислівників. Сполучники. Типи сполучників.	2
1.16.	Числівник. Порядкові vs кількісні; дробі та складні числа, математичні вирази	2
1.17.	Артиклі. Особливості вживання означеного, неозначеного та нульового артиклів	2
1.18.	Прийменники. Класифікація прийменників	2
1.19.	Займенники. Категорії займенників.	1
1.20.	Головні та другорядні члени речення.	1
1.21.	Типи питальних речень: загальні питання (Yes/No Questions), спеціальні питання (Wh- Questions), альтернативні питання (Alternative Questions), розділові питання (Tag Questions)	1
1.22.	Безособові речення. Конструкція there is, there are. Емфатична конструкція it is (was) ... that (who) ... та інші емфатичні конструкції.	1
1.23.	Складне речення. Складносурядне речення. Складнопідрядне речення. Типи підрядних речень.	1

ТЕМА 2	Назва теми	Кількість годин
1.1.	Іменники та іменникові словосполучення наукового дискурсу	1
1.2.	Дієслівні маркери у науковій мові	1
1.3.	Атрибутивні дескриптори наукового тексту	0.5
1.4.	Адвербіальні індикатори наукового мовлення	0.5
1.5.	Базові кількісні вирази у науковій мові	1
1.6.	Багатозначні термінологічні одиниці наукового стилю	1
1.7.	Риторичні фігури та фразеологізми в науковій комунікації	1
1.8.	Сполучуваність іменників та прикметників у науковій мові	1
1.9.	Прийменникові фрази у науковій мові	1
1.10.	Прийменникові дієслова та прикметники у науковій мові	1
1.11.	Стандартизовані текстові шаблони наукового стилю	0.5
1.12.	Особливості репрезентації дослідницьких висновків	0.5
1.13.	Ідіоматичні дієслівні словосполучення в академічному дискурсі	1
1.14.	Особливості репрезентації статистичних даних.	1
1.15.	Засоби вираження порівняння та протиставлення у науковій мові.	1
1.16.	Презентація результатів дослідження.	1
1.17.	Особливості опису етапів дослідження.	1

1.18.	Лексика та способи аналізу даних у науковій мові	1
1.19.	Графіки та діаграми у науковій мові.	1
1.20.	Опис змінних явищ у науковій мові.	1
1.21.	Представлення об'єктивної оцінки у науковій мові.	1
1.22.	Усні та мультимодальні презентації за фахом дослідження іноземною мовою.	1

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
1	<i>Часи дієслів груп Indefinite, Continuous, Perfect (Passive Voice). Часи дієслів групи Indefinite (Active Voice). Порядок слів розповідного речення. Головні та другорядні члени речення. Типи питальних речень. Часи дієслів групи Continuous (Active Voice). Часи дієслів групи Perfect (Active Voice). Безособові речення. Конструкція there is, there are. Емфатична конструкція it is (was) ... that (who)...та інші емфатичні конструкції. Слова-замісники. Пасивний стан дієслів. Особливості вживання речень у пасивному стані. Сполучники. Складні речення. Складносурядне речення. Складнопідрядне речення. Типи підрядних речень. Непряма мова. Узгодження часів. Дієприкметники Participle I і Participle II (форми та функції). Модальні дієслова. Умовний спосіб</i>	10	Поточний контроль
2	<i>Граматика: Дієприкметникові комплекси. Незалежний дієприкметниковий комплекс. Інфінітив, його форми та функції. Об'єктний інфінітивний комплекс. Суб'єктний інфінітивний комплекс. Прийменниковий інфінітивний комплекс. Герундій, його форми та функції. Герундіальні комплекси. Артиклі. Прийменники. Займенники. Іменник та його категорії. Утворення множини іменників. Присвійний відмінок. Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Прислівник. Ступені порівняння прислівників. Числівник. Словотворення.</i>	10	Поточний контроль
3	<i>Розвиток навичок аналітичного читання та академічного письма, необхідних для роботи з науковими текстами. Аналіз структури й змісту академічних статей, визначення ключових ідей, аргументів та методологічних підходів. Робота з науковими джерелами: критичне осмислення, порівняння та узагальнення інформації. Практичні аспекти написання академічних текстів: формування чіткої структури, логічної послідовності викладу думок та стилістичної відповідності жанру. Особливості створення анотацій до наукових статей: виокремлення</i>	15	Поточний контроль

	<i>основних положень, формулювання короткого змісту та оцінка значущості дослідження. Використання академічного стилю письма, цитування та оформлення бібліографії відповідно до міжнародних стандартів (APA, MLA, Chicago тощо).</i>		
4	<i>Розвиток навичок критичного аналізу, аргументації та формування власної наукової позиції. Виконання практичних завдань, пов'язаних із написанням рефератів, оглядів літератури, есе та інших академічних жанрів.</i>	30	Поточний контроль
6	<i>Розвиток навичок усного мовлення в академічному середовищі з акцентом на наукове дослідження. Формування вміння презентувати власні дослідження, аргументувати ідеї, критично аналізувати джерела та відповідати на запитання аудиторії. Структура усного виступу: постановка проблеми, визначення мети та завдань дослідження, висвітлення методології, аналіз основних результатів і формулювання висновків. Використання академічної лексики, стилістичних засобів і риторичних прийомів для ефективної комунікації. Практичні аспекти підготовки до публічного виступу: моделювання наукових дискусій, робота з презентаційними матеріалами, розвиток навичок імпровізації та ефективного володіння голосом. Аналіз типових помилок і стратегій подолання мовленнєвих бар'єрів у наукових дебатах.</i>	8	Поточний контроль
7	<i>Усна практика за фахом та темою дослідження</i>	8	Поточний контроль
8	<i>Індивідуальне читання</i>	25	
	Іспит	2	
	Разом за семестр	108	

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(у разі потреби)

Технічні засоби: платформа Google Meet, Google Classroom, комп'ютер, інтерактивна дошка, проектор, мобільний телефон.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бородин Д. С. Англійська мова для аспірантів. Навчальний посібник. Центр учбової літератури. Київ, 2017. 408 с.
2. Глюдзик Ю.В., Голик С.В. Основи англомовного наукового письма (англ. мовою): збірник завдань. Видання 2, виправлене та доповнене. Ужгород, 2024. 44 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/60594>
3. Ільченко О.М. Англійська для науковців. The Language of Science : Підручник. 8-ме вид., доопрац. Київ: Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС,” 2024. 334 с. ISBN 978-617-7619-31-3. URL: https://olgailchenkoauthor.files.wordpress.com/2017/01/2024_ilchenko_revised_etextbook-8.pdf
4. Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі (англійська). Навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії / С. В. Голик та ін. Ужгород, 2021. 44 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/32723>
5. Куліш І.М., Королюк Г.О. Англійська мова для аспірантів природничих спеціальностей: посібник. [Навчальний матеріал], 2019. 184 с.
6. Навчальний посібник для самостійної роботи з англійської мови для аспірантів другого курсу навчання усіх спеціальностей / уклад. Телегіна Н.І., Мінцис Е.Є. Івано-Франківськ, 2022. 132 с.
7. Навчально-довідковий посібник з англійської мови для аспірантів / Укладачі : Денисюк Н.Р., Кухарська В.Б., Плавуцька І.Р., Федак С.А. Тернопіль : Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2016. 124 с.
8. Шульга І.М., Чубукіна О.В., Новицька О.Л. Наукова англійська мова для аспірантів: навч. посіб. Ч.1. Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2022. 88 с.
9. Посібник з англійської мови для аспірантів технічних закладів вищої освіти (для практичних занять та самостійної роботи) : навч. посіб. / Саєнко Н.В. та ін. Харків: ХНАДУ, 2022. 300 с.
10. Caplan N.A., Johns. A. Essential Actions for Academic Writing: A Genre-Based Approach Kindle Edition. University of Michigan Press ELT, 2022. ASIN: B09SDJWVJP
11. Curry M.J. An A to W of Academic Literacy: Key Concepts and Practices for Graduate Students Kindle Edition. University of Michigan Press ELT, 2021. ASIN: B094R9DNXR
12. Foley M., Hall D. My Grammar Lab: Advanced (C1/C2). Pearson Education, 2012
13. Glasman-Deal H. Science Research Writing: For Native And Non-native Speakers Of English (second Edition). WSPC (EUROPE), 2020. ISBN 978-1786347848
14. Hewings M. Advanced Grammar in Use (3rd ed.). Cambridge University Press, 2013.
15. Ilchenko O., Kramar N. The Art and Craft of Scholarly Writing: Наукове письмо англійською мовою. Навчальний посібник для аспірантів за освітньо-науковою програмою підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності 035 «Філологія», галузі знань 03 «Гуманітарні науки». Київ: Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС”, 2021. 180с. ISBN978-617-7619-40-5

16. Kramar N., Ilchenko O. Stylistic features of research abstracts in the field of linguistics: a corpus-based study. *Мовознавство*. 2023 № 4. С. 41–53. URL: <https://doi.org/10.33190/0027-2833-331-2023-4-00>
17. Mann M., Taylore-Knowles S. Destination C1 & C2: Grammar and Vocabulary. Macmillan Education, 2008.
18. McCarthy M., O'Dell F. English Vocabulary in Use Advanced (3rd ed.). Cambridge University Press, 2017.
19. McCarthy M., O'Dell F. Academic Vocabulary in Use (2nd ed.). Cambridge University Press, 2016.

Інформаційні ресурси

20. BBC: Learning English <https://www.bbc.co.uk/learningenglish/>
21. Polite & Professional English: How to soften your language https://www.youtube.com/watch?v=0uO_GKExLMo
22. Martin Hewings on Academic English <https://www.youtube.com/watch?v=29nizxc8k5k>
23. The PhD Proofreaders <https://www.thephdproofreaders.com/the-knowledgebase/how-to-structure-a-phd-thesis/>
24. Identifying Research Gap https://www.youtube.com/watch?v=p2Tti_R_ADs
25. Nature: English Communication for Scientists <https://www.nature.com/scitable/ebooks/english-communication-for-scientists14053993/contents/>
26. Avoiding Plagiarism <https://graduate.unl.edu/connections/26-guidelines-avoiding-plagiarism>
<https://usingsources.fas.harvard.edu/avoiding-plagiarism> <https://soundcloud.com/user-925956704/the-different-forms-of-plagiarism-and-how-toavoid-it>
27. Writing a Journal Manuscript <https://www.springer.com/gp/authors-editors/authorandreviewertutorials/writing-a-journal-manuscript/identifying-you-research-question/10285494>
28. Citations <https://academicmarker.com/academic-guidance/referencing/referencingfeatures/citation-types/what-are-the-four-types-of-academic-citation/> <https://uclalibrary.github.io/research-tips/integrating-citations/>
29. Doctoral Writing <https://doctoralwriting.wordpress.com/> Matching Introductions and Conclusions <https://doctoralwriting.wordpress.com/2019/11/11/matching-introductions-andconclusions/#respond>
30. Selecting the right journal for your research paper <https://peerrecognized.com/journal-selection-tools-for-your-research-paper/>
31. Research paper writing tools that make academic writing easier <https://peerrecognized.com/research-paper-writing-tools-that-make-academic-writingeasier/>
32. Three Minute Thesis (3MT®) <https://threeminutethesis.uq.edu.au/>
<https://gradschool.cornell.edu/academic-progress/office-of-academic-and-studentaffairs/three-minute-thesis/>
<http://www.sussex.ac.uk/internal/doctoralschool/researcherdev/threeminthesis/preparin g3mt>
33. 9 Things Researchers Shouldn't Expect From ChatGPT: Setting realistic boundaries <https://www.enago.com/academy/chatgpt-cannot-do-for-researchers-2/>
34. Networking Tips for PhD students https://www.youtube.com/watch?v=kwwpEkwOzlo&ab_channel=JamesHaytonPhD